

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 12Csr/1/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7816897699
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 04. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Edita Kušnírová
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2017:7816897699.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava, sudkyňou JUDr. Editou Kušnírovou, v právnej veci žalobcu A.. D. Š., Z.., E.. XX. XX. XXXX, I. X. XXX, zast. LEGAL IURIS-advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Rožňava, Tehelná 11, IČO: 47 242 795, proti žalovanému BENCONT INVESTMENTS, s. r. o., so sídlom Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 36432105, zast. Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., so sídlom Bratislava, Martinčekova 13, IČO: 50 361 368, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, takto

rozhodol:

I. Súd zrušuje rozhodcovský rozsudok vydaný Stálym rozhodcovským súdom Slovenskej bankovej asociácie zriadený Slovenskou bankovou asociáciou so sídlom v Bratislave, držiteľom povolenia Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky rozhodovať spotrebiteľské spory č. SRS003 pred rozhodkyňou JUDr. Ľubicou Adamcovou, sp. zn. II/2014-3029 zo dňa 30. 12. 2015, dňom nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.

II. Súd odkladá vykonateľnosť uvedeného rozhodcovského rozsudku do právoplatnosti rozsudku sp. zn. 12Csr/1/2016.

III. Súd bude pokračovať v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe po právoplatnosti rozsudku sp. zn. 12Csr/1/2016.

IV. Súd priznáva žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorú bude povinný zaplatiť žalovaný, v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté osobitným rozhodnutím.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku vydaného Stálym rozhodcovským súdom Slovenskej bankovej asociácie, zriadeným Slovenskou bankovou asociáciou, so sídlom v Bratislave, Rajska 15/A, pod č.k. II/2014-3029 zo dňa 30.12.2015, ktorý bol doručený 11.01.2016 a rovnako aj náhrady trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že ako žalobca v pozícii spotrebiteľa uzavrel so K. Ú. I., W..S.. (Ď. P. „“, W..S..“) dňa 16.03.2009 Zmluvu o poskytnutí spotrebného úveru č. 001411311160309 (ďalej len „Zmluva“). Predmetom Zmluvy bolo poskytnutie splátkového úveru vo výške 4.330,- Eur, s úrokovou sadzbou 10,90 % ročne, s dobou splatnosti 84 mesiacov a s výškou mesačných splátok 80,13 Eur. Úver splácal od jeho poskytnutia do konca roku 2009. V dôsledku zablokovania účtu žalobcu exekútorom, sa dostal do omeškania s úhradou splátok a do platobnej neschopnosti. Dňa 26.02.2010 žalovaný oznámil žalobcovi predčasnú splatnosť celého úveru a dňa 20.12.2013 podal žalobu na rozhodcovskom súde. Stály rozhodcovský súd Slovenskej bankovej asociácie rozhodcovským rozsudkom č.k. II/2014 - 3029 zo dňa 30.12.2015 zaviazal žalobcu zaplatiť dlžnú sumu 4.067,53 Eur spolu s príslušenstvom, 1.1. s úrokmami, a to za obdobie odo dňa vzniku pohľadávky do 01.08.2013 vo výške 1.645,73 Eur, 1.2. s úrokmami z omeškania

za obdobie odo dňa vzniku pohľadávky do 01.08.2013 vo výške 697,12 Eur, 1.3. s poplatkami za obdobie odo dňa vzniku pohľadávky do 01.08.2013 vo výške 102,74 Eur, 1.4. s úrokmi vo výške 10,90 % ročne zo sumy 4.067,53 Eur odo dňa 02.08.2013 do zaplattenia, 1.5. s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4.067,53 Eur odo dňa 02.08.2013 do zaplattenia a trovy rozhodcovského konania vo výške 265,20 Eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 381,26 Eur, a to v mesačných splátkach po 200,- Eur splatných vždy do 25.dňa mesiaca, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku až do zaplattenia, pod stratou výhody splátok.

3. Žalobca ako fyzická osoba požívajúca ochranu spotrebiteľa, uzatváral úverovú zmluvu, ktorej súčasťou bola rozhodcovská doložka uzavretá v rozpore so zákonom. Rozhodcovská doložka bola uzavretá formou nejakého formulára, pričom žalobca nemal možnosť ho pripomenkovať. Jednalo sa o neprijateľnú podmienku v spotrebiteľských zmluvách, ktorá ju robí neplatnou. Vzhľadom na neinformovanosť žalobcu o postupe v rozhodcovskom konaní a nemožnosť ovplyvniť obsah formulára, podľa názoru žalobcu, taký postup bol v rozpore s dobrými mravmi a zákonnými ustanoveniami § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). Okrem toho sa žalobca domnieval, že nárok z hľadiska občianskeho práva by mal byť premlčaný s poukazom na to, že v zmysle ust. § 101 OZ je premlčacia doba trojročná. Žalovaný oznámil predčasné zosplatenie listom zo dňa 26.02.2010 a žaloba na rozhodcovský súd bola podaná dňa 20.12.2013. Rozhodcovský súd sa mal s uvedenou skutočnosťou vysporiadať. Súčasne požiadal aj o odloženie vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku.

4. Žalovaný sa vyjadril k žalobe písomne. Uviedol, že zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 25.09.2013 postúpil pôvodný veriteľ K., a.s. ako postupca pohľadávku na obchodnú spoločnosť BENCONT INVESTMENTS, s.r.o. V rámci toho bola postúpená aj pohľadávka voči žalobcovi. Právny predchodca veriteľa K., a.s. poskytol žalobcovi úver vo výške 4.330,- Eur, ktorý mal žalobca zaplatiť v mesačných splátkach vo výške 80,13 Eur, počnúc dňom 17.04.2009. Svoj záväzok žalobca voči právnenému predchodcovi žalovaného nesplnil a z toho dôvodu bol podaný návrh na vydanie rozhodcovského rozsudku na Stálom rozhodcovskom súde Slovenskej bankovej asociácie. Dôvodom pre zrušenie rozhodcovského rozsudku v zmysle žaloby mala byť existencia nevyjednanej zmluvnej podmienky - rozhodcovskej doložky v Zmluve. V tej súvislosti zdôraznil žalovaný, že z obsahu Zmluvy vyplynulo okrem iného aj to, že žalobca vyjadril súhlas s návrhom, aby spory vzniknuté zo Zmluvy, boli rozhodnuté prednostne v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská doložka bola upravená v bode 5 čl. II. Zmluvy o úvere, z ktorého vyplynulo, že „banka uzavretím tejto zmluvy navrhuje, aby prípadné spory vzniknuté z tohto obchodu boli rozhodnuté prednostne v rozhodcovskom konaní prostredníctvom Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného v zmysle Zákona č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku. Dlužník vyjadruje súhlas s návrhom banky na riešení sporov Stálym rozhodcovským súdom.“ Poukázal na ust. § 67 ods. 3,4 Zákona č. 510/2002 Z. z., z ktorej okrem iného vyplynulo, že inštitúcie sú povinné ponúknuť svojim klientom návrhy na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že spory z platobného styku budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní Stálym rozhodcovským súdom. Tento návrh musia predložiť pred uzavretím obchodu, pričom klient nie je povinný prijať predložený návrh. Ak klient návrh neprijme, prípadné spory z platobného styku sa riešia postupom podľa osobitných predpisov (pozn. sudcu: o aké osobitné predpisy sa jedná, nie je zrejmé). Z toho vyplýva, že žalobca mal možnosť odmietnuť uzavretie rozhodcovskej zmluvy, čo neurobil. Príslušné ustanovenia Zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní sa použijú v zmysle ust. 54b ods. 1 uvedeného zákona aj na konanie začaté pred 01. januárom 2015. Žalovaný zdôraznil, že už v rozhodcovskom konaní bola A.. D. Š.Z. zasielaná výzva na podanie žalobnej odpovede, ktorú prevzal a reagoval tým, že si je vedomý a uznáva dlh čo do výšky istiny, ktorú mieni plniť na základe splátkového kalendára. Žalobca teda mal možnosť sa oboznámiť s rozhodcovskou doložkou nielen v Zmluve, ktorú podpisoval, ale aj v žalobe a jej prílohách. Napriek tomu žalobca výslovne uznal svoj dlh. Žalovaný ďalej tiež poukázal na tú skutočnosť, že v súlade so Zákonom č. 102/2014 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, pri predaji tovaru, alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku, došlo k prijatiu ust. § 879p OZ, ktorý zakotvil nepriamu retroaktivitu pred ust. § 53 ods. 4 písm. s/, t/, ods. 7 a ust. § 614a OZ. Z uvedeného vyplynulo, že na ust. § 52 ods. 2 OZ sa vzťahuje zákaz retroaktivity a teda nie je možné ustanovenie aplikovať na vzťahy, ktoré vznikli pred 01.05.2014. Z toho vyplýva, že na všetky úverové vzťahy, ktoré vznikli pred 01.05.2014 je nevyhnutné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka (ďalej len „ObZ“). Až s účinnosťou 01.05.2014 bola určená výnimka, že spotrebiteľské úverové vzťahy sa spravujú ustanoveniami OZ. V zmysle ust. § 26 ods. 1 Zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, podanie žaloby na stály rozhodcovský súd má rovnaké účinky, ako keby bola podaná žaloba na súde. Žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku nie je opravným prostriedkom voči rozhodnutiu rozhodcovského súdu. Námietka premlčania uplatnená žalobcom v žalobe o zrušenie rozhodcovského

rozsudku nebola podaná v konaní pred rozhodcovským súdom a navyše žalobca uznal žalovaným uplatnený nárok. Žalobca naďalej trval na tom, že aj keď z charakteru zmluvy o spotrebnom úvere vyplýva, že ide o zmluvu uzavretú síce ako spotrebiteľskú, nie je možné opomíňať to, že jej základných charakterom je charakter absolútneho obchodného záväzkového vzťahu a nie je teda možné akýkoľvek úver uzavretý medzi dodávateľom a spotrebiteľom vykladať tak, že sa jedná výlučne o spotrebiteľský úver. Zákon o spotrebiteľských úveroch je len v postavení lex specialis k všeobecnej právnej úprave, ktorá môže mať základ tak v OZ ako aj v ObZ. Podľa názoru žalovaného, nie je správny výklad ust. § 54 OZ, s poukazom na pochybnosť obsahu spotrebiteľskej zmluvy a použitia výkladu, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší v tom smere, že za priaznivejšiu právnu situáciu sa bude považovať právna úprava premlčania podľa OZ. Neprináleží súdu posudzovať, ktorá zákonná úprava je v akom momente vzťahu medzi účastníkmi pre nich výhodnejšia, pokiaľ zákon vyslovene uvádza, že je potrebné medzi účastníkmi posudzovať charakter zmluvných dojednaní. Žalovaný zdôraznil opakovane, že žalobca v rozhodcovskom konaní nenamietal skutočnosti tvrdené v návrhu na zrušenie rozhodcovského rozsudku. Žalovaný poukázal na príslušné ustanovenia § 93b ods. 1 Zákona o bankách č. 483/2001 Z. z., kde nebola zákonom uložená povinnosť bankám pri predložení návrhu na uzavretie rozhodcovskej zmluvy preukázateľne poučiť klienta o dôsledkoch uzavretia navrhovanej rozhodcovskej zmluvy na riešenie ich vzájomných vzťahoch o obchodoch. V tej súvislosti poukázal žalovaný na čl. 2 ods. 3 Ústavy SR, v zmysle ktorého každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá. Uzatváranie zmluvy o úvere je proces, v ktorom podáva klient banky návrh na uzavretie zmluvy, ktorý následne banka vyhodnotí, návrh prijme, alebo odmietne. V medziobdobí má klient priestor na preštudovanie si všetkých podmienok.

5. Žalovaný navrhol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku zamietnuť a alternatívne, ak by súd žalobe žalobcu vyhovel, aby postupoval v zmysle ust. § 47 ods. 1 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a zaviazal žalobcu na zaplatenie istiny vo výške 4.067,53 Eur, spolu s úrokom vo výške 10,9 % ročne z uvedenej sumy od 02.08.2013 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z uvedenej sumy od 02.08.2013 do zaplatenia, na zaplatenie úrokov vyčíslených ku dňu 01.08.2013 vo výške 1.645,73 Eur, úrokov z omeškania vyčíslených ku dňu 01.08.2013 vo výške 697,12 Eur a sumu dlžných poplatkov vo výške 102,74 Eur a k náhrade trov konania.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom rozhodcovského spisu Stáleho rozhodcovského súdu Slovenskej bankovej asociácie č.k. II/2014 -3029, vylúčením žalobcu, písomným vyjadrením žalovaného a pripojenými listinnými dôkazmi.

7. Žalobca trval na podanej žalobe v celom rozsahu a rovnako aj na premlčaní nároku. Poukázal na to, že zmluva o úvere bola uzavretá za účinnosti Zákona č. 150/2004 Z. z., ktorý do OZ včlenil ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách. Napriek tomu, že sa jedná o úverovú zmluvu, je potrebné na tento záväzkový vzťah aplikovať príslušné ustanovenia OZ, čo vyplynulo aj z rozhodnutia NS SR č.k. 5MCdo/20/2009, rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne č.k. 17Co/167/2011. Žalobca sa nestotožnil so stanoviskom žalovaného, ktorý trval na tom, že žalobca v úverovej zmluve udelil súhlas, aby prípadné spory vzniknuté z tejto zmluvy boli rozhodnuté prednostne v rozhodcovskom konaní. Podľa názoru žalobcu sa jednalo o neprijateľnú podmienku v zmysle platných ustanovení OZ týkajúcej sa úpravy spotrebiteľských zmlúv, pretože rozhodcovská doložka nemala všetky formálne náležitosti. Podpis žalobcu na zmluve o spotrebiteľskom úvere nezakladá súčasne právomoc a príslušnosť stáleho rozhodcovského súdu v prípadných sporoch vzniknutých zo vzťahov založených zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Žalobca uviedol, že síce uznal časť dlhu, ktorý však bol premlčaný, ale o tom nemal vedomosť v čase prvého písomného vyjadrenia v rozhodcovskom konaní. Nebol zastúpený právnym zástupcom, z toho dôvodu vzniesol námietku premlčania až v následnom písomnom vyjadrení. Zdôraznil, že námietku neplatnosti rozhodcovskej doložky, aj námietku premlčania podal včas v rozhodcovskom konaní, a to v písomných vyjadreniach dňa 12.03.2014 a 25.04.2014. Z toho vyplýva, že uvedenú námietku vzniesol už pred rozhodcovským súdom, a nie až v konaní vedenom na všeobecnom súde. Rozhodcovský súd pochybil, keď na daný prípad aplikoval ustanovenia ObZ a nie ustanovenia OZ. V prípade všeobecných obchodných podmienok, žalobca trval na tom, že ich vôbec neprevzal a nebol s nimi vôbec oboznámený. Žalovaný vo svojom vyjadrení okrem toho poukázal aj na rešpektovanie princípu „ignorantia iuris non excusat“, z čoho vyplýva, že neznalosť zákona by nemala ospravedlňovať spotrebiteľa v spotrebiteľských právnych vzťahoch, pričom žalobca je názoru, že tento princíp síce platí, ale ustupuje v prípade spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť, mu nemôže byť na ujmu.

8. Žalobca navrhol, aby súd v súlade so zákonom o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní pokračoval v prípade zrušenia rozhodcovského rozsudku v konaní tým, že by v následnom konaní žalobu zamietol z dôvodu, že bol nárok premlčaný už v čase podania žaloby na rozhodcovský súd.

9. Z pripojenej fotokópie rozhodcovského spisu vyhotovenej Stálym rozhodcovským súdom Slovenskej bankovej asociácie vyplynulo, že žaloba bola podaná na Stály rozhodcovský súd dňa 20.12.2013, kde sa spoločnosť BENCONT INVESTMENTS, s.r.o. domáhala voči A.. D. Š. - v tomto konaní ako žalovanému, zaplata sumy 4.067,53 Eur s príslušenstvom. K žalobe bola pripojená Zmluva o poskytnutí spotrebného úveru registračné č. 001411311160309 uzavretá dňa 16.03.2009 medzi K., a.s. a A.. D. Š.. Poskytnutý bol bezúčelový spotrebný úver vo výške 4.330,- Eur, ktorý mal byť zaplatený v 84 mesačných splátkach vo výške po 80,13 Eur. Úver bol čerpaný jednorazovo dňa 16.03.2009. Dátum prvej splátky bol 17.04.2009, poslednej 16.03.2016, výška úrokovej sadzby 10,90 % ročne. RPMN predstavovala výšku 12,76 % ročne. Celkové náklady dlžníka predstavovali sumu 6.424,93 Eur.

10. Z uvedenej Zmluvy, konkrétne z čl. II. vyplynulo, že dlžník potvrdil, že bol oboznámený so Všeobecnými obchodnými podmienkami VÚB, a.s., súhlasil s poistením, prevzal príslušné poisťné podmienky. V bode 5 uvedeného článku je uvedené, že „banka uzavretím tejto zmluvy navrhuje, aby prípadné spory vzniknuté z tohto obchodu boli rozhodnuté prednostne v rozhodcovskom konaní prostredníctvom Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného v zmysle Zákona č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku.“ Súčasťou tohto textu, písaného minimalizovaným písmom, je aj veta, že „dlžník vyjadruje súhlas s návrhom banky na riešenie sporov Stálym rozhodcovským súdom.“ Z uvedenej Zmluvy však nikde nevyplývalo tvrdenie žalovaného, že klient mal možnosť odmietnuť uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy, čo neurobil. Rovnako nevyplýva z textu Zmluvy ani ďalšie tvrdenie žalovaného, že spotrebiteľ bol oprávnený bez uvedenia dôvodu odstúpiť od uvedenej Zmluvy do 7 pracovných dní odo dňa prevzatia písomnej informácie podľa ust. § 7 ods. 1 písm. d.) Zákona č. 108/2000 Z. z. Súčasťou pripojených listín v rozhodcovskom spise bola aj Zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 25.09.2013, v zmysle ktorej žalovaný nadobudol pohľadávku voči žalobcovi.

11. Žalovaný - A.. D. Š. v rozhodcovskom konaní bol vyzvaný na doručenie žalobnej odpovede, výzvu prevzal dňa 07.02.2014. Z obsahu žalobnej odpovede, ktorá bola doručená Stálemu rozhodcovskému súdu dňa 20.02.2014 vyplynulo, že sa jedná o záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy, k porušeniu povinnosti plniť došlo v dôsledku finančnej tiesne, pričom už v tejto žalobnej odpovedi zdôraznil žalovaný, že v predmetnej zmluve sú neprijateľné podmienky týkajúce sa úrokov z omeškania, poplatkov z omeškania, zmluvných pokút, takže bol ochotný plniť záväzok len čo do istiny a zákonného úroku z omeškania. Len v tejto súvislosti uznal dlh, tzn. nie v celom rozsahu, tak ako to tvrdil žalovaný. Práve v tej súvislosti navrhol žalobu zamietnuť v celom rozsahu pre neprijateľné podmienky.

12. Následne sa žalovaný v rozhodcovskom konaní vyjadroval k doručeným dokumentom niekoľkokrát, a to v dňoch 28.04.2014, 04.06.2014, 09.07.2014, 11.08.2014, 11.09.2014, 14.10.2014, 20.11.2014 a 29.12.2014, pričom vo svojich vyjadreniach opakovane žiadal zamietnutie žaloby, s poukazom na to, že nárok žalobcu je premlčaný a je potrebné aplikovať príslušné ustanovenia OZ na premlčaciu lehotu, nie ObZ, keďže sa jedná o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy. V takom prípade je trojročná premlčacia lehota. Aplikácia ustanovení OZ pri takomto type úveru vyplynula aj z rozhodnutia NS SR č.k.4Cdo/152/2009, NS SR č.k.5MCdo/20/2009, z rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne č.k.17Co/167/2011. Aj stanovisko Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách MS SR zo dňa 20.04.2010 konštatovalo, že favorizovanie ObZ pred právnymi predpismi určenými na ochranu spotrebiteľa, neprímerane znevýhodňuje spotrebiteľa. Komisia sa nestotožnila s argumentáciou, že zmluvy o úvere uzavreté podľa ObZ sa stali spotrebiteľskými zmluvami až ku dňu 01.01.2008, pretože definícia spotrebiteľského úveru podľa Zákona č. 258/2001 Z. z. zahŕňa aj úver.

13. Rozhodcovským rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu Slovenskej bankovej asociácie, zriadeného Slovenskou bankovou asociáciou, so sídlom v Bratislave, sp. zn. II/2014-3029 zo dňa 30.12.2015, doručeným žalovanému (A.. D. Š.) dňa 11.01.2016, bol žalovaný zaviazaný zaplatiť sumu 4.067,53 Eur, spolu s úrokom z úveru vo výške 1.645,73 Eur do 01.08.2013, s úrokom z omeškania v sume 697,12 Eur do 01.08.2013, s úrokmi 10,90 % ročne zo sumy 4.067,53 Eur od 02.08.2013 do zaplata, s úrokmi z omeškania 5 % ročne zo sumy 4.067,53 Eur od 02.08.2013 a trovy rozhodcovského konania. Z odôvodnenia rozsudku vyplynulo, že príslušnosť rozhodcovského súdu je viazaná dohodou banky a žalovaného v rozhodcovskej doložke v čl. II. bod. 5 Zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru č. 001411311160309, uzavretej dňa 16.03.2009. Právomoc rozhodcovského súdu v danej veci vyvodil zo Zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. V čase, keď žalovaný a banka uzatvárali rozhodcovskú zmluvu, upravoval jej formu a obsah Zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Podľa ust. § 73 ods. 3 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní,

rozhodcovská zmluva uzavretá pred 01.01.2015 sa spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia, pričom môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky v Zmluve. Rozhodcovský súd konštatoval, že rozhodcovská zmluva je uzavretá individuálne a nie je ju možné kvalifikovať ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v neprospech žalovaného, lebo nespôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán Zmluvy o úvere. Žalobe vyhovel, pretože rozhodcovskému súdu neboli preukázané skutočnosti osvedčujúce, že by Zmluva o úvere nebola uzavretá v súlade so zásadou poctivého obchodného styku, dobrými mravmi, alebo so zvyklosťami bánk pri poskytovaní hypotekárnych a spotrebných úverov v danom čase. V súvislosti so vznesenou námietkou premlčania rozhodcovský súd skúmal, či je potrebné aplikovať ust. § 5b Zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, v zmysle ktorého orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva na oslobodenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania. Rozhodcovský súd zistil, že pohľadávka žalobcu vznikla 26.02.2010 a žaloba bola podaná dňa 20.12.2013, tzn. v 4-ročnej premlčacej lehote, ktorá je stanovená v zmysle ObZ.

14. Podľa ust. § 73 ods. 1 Zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní v účinnom znení, ak nie je ďalej ustanovené inak, ustanovenia tohto zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa použijú aj na rozhodcovské konania, ktorých predmetom je spotrebiteľský spor začatý pred 1. januárom 2015. Právne účinky úkonov, ktoré boli urobené v rozhodcovskom konaní začatom pred 1. januárom 2015, zostávajú zachované.

15. Podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia, na trvanie a plynutie lehoty na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktorá začala plynúť pred 1. januárom 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014; ustanovenie § 46 ods. 3 tým nie je dotknuté.

16. Podľa odseku 3 uvedeného ustanovenia, rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1. januárom 2015 sa spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia.

17. Podľa ust. § 45 ods. 1 Zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou proti druhému účastníkovi na súde domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku, ak

- a) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nemal spôsobilosť uzavrieť spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu,
- b) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nebol riadne upovedomený o ustanovení rozhodcu alebo o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo mu nebolo umožnené sa zúčastniť na spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní,
- c) rozhodcovským rozsudkom sa rozhodol spor, ktorý spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nepredvídala, alebo sa ním rozhodlo o veci, ktorá je podľa tohto zákona vylúčená zo spotrebiteľského rozhodcovského konania,
- d) stály rozhodcovský súd nebol ustanovený v súlade s týmto zákonom, v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa nepostupovalo v súlade s ustanoveniami tohto zákona a uvedený nedostatok mohol mať vplyv na výsledok sporu,
- e) spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 3 alebo je tu iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy,
- f) stály rozhodcovský súd nenariadil ústne pojednávanie, hoci spotrebiteľ jeho nariadenie navrhoval podľa § 34 ods. 2 a z okolností uvedených v návrhu na nariadenie ústneho pojednávania vyplývala potreba jeho nariadenia najmä z dôvodu, že bez ústneho pojednávania sa nebolo možné vysporiadať s návrhmi a tvrdeniami spotrebiteľa, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- g) v konaní nebol správne zistený skutkový stav tým, že stály rozhodcovský súd nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy, nevykonal navrhované dôkazy alebo neumožnil spotrebiteľovi predložiť dôkazy, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- h) vo veci rozhodoval zaujatý rozhodca,
- i) stály rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, a toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- j) rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka spotrebiteľského rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je svojou povahou objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom,
- k) výkon rozhodcovského rozsudku by bol v rozpore s verejným poriadkom Slovenskej republiky,
- l) rozhodcovský rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

18. Podľa ust. § 41 ods. 1 uvedeného Zákona č. 244/2002 Z.z., žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi

rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ak účastník rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku podľa § 36, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

19. Žaloba bola podaná v zákonom stanovenej lehote, čo vyplynulo z vykázaného doručenia rozhodcovského rozsudku, dňa 11. 01. 2016, pričom žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku bola podaná na súd dňa 26.01.2016.

20. V žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku jedným z podstatných dôvodov bola skutočnosť, že rozhodcovský súd napriek vznesenej námietke premlčania, túto vyhodnotil podľa príslušných ustanovení ObZ s tým, že premlčacia lehota mala byť štvorročná. Žalobca trval na tom, že nárok bol premlčaný už v čase, kedy bola žaloba na rozhodcovský súd podaná. Z toho dôvodu mala byť žaloba zamietnutá. Vzhľadom k tejto vznesenej námietke premlčania, súd sa vysporiadal najskôr s námietkou premlčania.

21. Podľa ust. § 100 ods. 1 OZ, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať

22. Podľa ust. § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

23. Podľa ust. § 52 ods. 1 OZ, spotrebiteľskou zmluvou v účinnom znení, je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

24. Podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

25. Podľa odseku 3 uvedeného ustanovenia, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

26. Podľa odseku 4 uvedeného ustanovenia, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

27. Zmluvný vzťah, ktorý vznikol na základe Zmluvy o spotrebnom úvere č. 001411311160309 zo dňa 16.03.2009 vykazuje znaky spotrebiteľského záväzkového vzťahu, pretože pôvodný veriteľ poskytoval žalobcovi peňažné prostriedky v rámci svojej podnikateľskej činnosti, pričom žalobca ako spotrebiteľ nekonal v rámci svojej podnikateľskej ani obchodnej činnosti. Aj keď žalovaný zastáva názor, že v tomto prípade ide o absolútny obchod, súd je toho názoru, že je nutné posudzovať uvedený vzťah v zmysle príslušných ustanovení OZ účinných v čase uzavretia Zmluvy, a tiež Zákona na ochranu spotrebiteľa. V tomto prípade má jednoznačne prednosť aplikácia OZ, čo je zrejmé z vyššie citovaného ustanovenia § 52 OZ a nepochybne aj z doterajšej rozhodovacej praxe súdov na Slovensku. Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. V danom prípade teda nie je možné na uvedený záväzkový vzťah aplikovať ustanovenia ObZ, vrátane ustanovení upravujúcich premlčanie nároku. Tým, že Stály rozhodcovský súd vychádzal z ustanovení ObZ a aplikoval dlhšiu premlčaciu lehotu, ako vyplýva z ust. § 101 OZ, konal na ujmu spotrebiteľa, postavenie ktorého sa tým zásadne zhoršilo.

28. V priebehu konania žalovaný namietal skutočnosť, že žalobca uznal nárok žalobcu v rozhodcovskom konaní a nevzniesol námietku premlčania. Z hľadiska uznania nároku je nutné konštatovať, že v žalobnej odpovedi na doručení žalobu v rozhodcovskom konaní zo dňa 20.02.2014 síce uviedol žalobca, že uznáva dlh, avšak len do výšky istiny a súčasne v tomto istom podaní spochybnil príslušenstvo istiny, výnimkou zákonného úroku z omeškania. Z dôvodu existencie neprijateľných zmluvných podmienok žiadal žalobu zamietnuť. Z uvedeného písomného podania žalobcu nie je možné vyvodiť, že uznal dlh čo do dôvodu a výšky v zmysle ust. § 558 OZ. Navyiac v čase, kedy sa vyjadroval v žalobnej odpovedi, tzn. ku dňu 20.02.2014, bol už nárok žalovaného uplatňovaný v rozhodcovskom konaní premlčaný a pri premlčaní dlhu má uznanie právny následok len ak ten kto ho uznal, vedel o premlčaní. To, že o premlčaní žalobca nevedel, vyplynulo z jeho ďalšieho písomného podania, z vyjadrenia k doručeným

dokumentom v rámci rozhodcovského konania zo dňa 28.04.2014, kde konštatoval, že v čase, keď podával žalobnú odpoveď, nevedel o tom, že nárok je premlčaný. Za týchto okolností teda nie je možné akceptovať uznanie dlhu, pretože uznanie dlhu touto formou nevyvolalo účinky spojené s uznaním dlhu.

29. Súd je povinný prihliadnuť v súlade s ust. § 100 ods. 1 OZ na námietku premlčania. Povinný subjekt môže uplatniť námietku premlčania v ktoromkoľvek štádiu konania, do právoplatného skončenia veci. Vznesenie námietky premlčania po márnom uplynutí premlčacej doby má tie právne dôsledky, že premlčané právo nemôže súd priznať, pretože vznesením námietky premlčania došlo k zániku nároku. Po zistení, že námietka premlčania je dôvodná, súdu neostáva nič iné, len žalobu zamietnuť, pretože uplatnením námietky na súde, prestáva byť subjektívne právo vynúiteľné.

30. Súd dospel k záveru, že žalobca už v rozhodcovskom konaní opakovane vznášal námietku premlčania, na ktorú rozhodcovský súd neprihliadol z dôvodu použitia inej právnej úpravy - ObZ. Keďže na uvedený právny vzťah je bez akýchkoľvek pochybností potrebné aplikovať príslušné ust. §§ 100 ods. 1 a 101 OZ, je možné konštatovať, že v prípade uplatnenia trojročnej premlčacej lehoty, došlo k premlčaniu nároku veriteľa, pretože úver bol zosplatený dňom 26.02.2010, žaloba na rozhodcovský súd bola podaná dňa 20.12.2013. V prípade plynutia premlčacej doby, táto začala plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvýkrát, tzn. v tomto prípade, odo dňa 27.02.2010 a trojročná lehota uplynula dňom 27.02.2013. Z uvedeného je zrejmé, že nárok bol premlčaný. Nie je možné uplatňovať ani 10 - ročnú lehodu v zmysle ust. § 110 ods. 1 OZ, pretože uznanie premlčaného dlhu nezaložilo plynutie 10 - ročnej lehoty.

31. Vznesená námietka premlčania bola dôvodná už v čase rozhodovania rozhodcovského súdu a bola riadne uplatnená žalovaným v rozhodcovskom konaní. Pokiaľ rozhodcovský súd napriek tomu vyhovel žalobe, súd považuje uvedený postup za postup, ktorý odôvodňuje zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa ust. § 45 ods. 1, písm. e/ Zákona č. 335/2014 Z. z., z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej zmluvy/doložky a podľa písm. j/ uvedeného zákona, pretože rozhodcovský rozsudok zaviazal žalobcu na plnenie, ktoré je právom nedovolené. Plnenie možno považovať za právom nedovolené vtedy, keď svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo keď zákon obchádza.

32. Z týchto dôvodov súd zrušil predmetný rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu.

33. Žalobca súčasne požiadal v zmysle ust. § 40 ods. 2 Zákona č. 244/2002 Z. z., aby súd odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, keďže rozhodcovský rozsudok je exekučným titulom. Z uvedeného dôvodu súd odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku až do nadobudnutia právoplatnosti rozsudku vo veci č.k. 12Csr/1/2016.

34. Žalobca rovnako navrhol, aby súd s poukazom na neplatnú rozhodcovskú doložku v spotrebiteľskej zmluve pokračoval v konaní. V tej súvislosti súd uvádza, že rozhodcovský rozsudok bol zrušený z dôvodu, že rozhodcovský súd konal o premlčanom nároku. Za predpokladu, že by nebola vznesená námietka premlčania, súd konštatuje, že v danom prípade rozhodcovská doložka, tak ako bola dojednaná v Zmluve o poskytovaní spotrebného úveru zo dňa 16.03.2009, v čl. II. bod 5 Zmluvy, nespĺňa predpoklady riadneho individuálneho dojednania takejto podmienky. Individuálne dojednanie je zahrnuté do formulárového textu zmluvy, ktorý sa nejakým zásadným spôsobom neodlišuje od ostatného textu, tak aby bol spotrebiteľ ostražitejší pri podpisovaní Zmluvy ako celku. Žalovaný zdôrazňoval, že pri uzatváraní Zmluvy mal žalobca možnosť odmietnuť uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy, v danom prípade rozhodcovskej doložky, pretože sa nejednalo o osobitnú formu, avšak žalobca to neurobil. Súd poukazuje na to, že z celého textu Zmluvy nebolo možné vyvodiť možnosť odmietnutia uzatvorenia Zmluvy bez tejto rozhodcovskej doložky a rovnako zo Zmluvy nebolo možné vyvodiť ani možnosť odstúpenia od Zmluvy, o ktorej sa žalovaný vo svojom vyjadrení zmieňoval. To znamená, že uvedená Zmluva neumožňovala odstúpenie od Zmluvy a rovnako ani odmietnutie rozhodcovskej doložky, ktorá bola súčasťou Zmluvy. Žalovaný nevysvetlil, ako by bol postupoval veriteľ v prípade, že by spotrebiteľ vyslovene uviedol, že nesúhlasí s takouto doložkou, či mal v takom prípade pripravenú inú predformulovanú Zmluvu, bez takejto doložky. Súd nepovažuje takýto spôsob dojednania za individuálne dojednanie, z čoho vyplýva značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán, pretože bez ohľadu na tvrdenia žalovaného, spotrebiteľ bol nútený podriaďiť riešenie sporov v rozhodcovskému konaniu. Z týchto dôvodov súd považuje rozhodcovskú doložku za neplatnú, ako neprijateľnú podmienku.

35. Podľa ust. § 47 ods. 1 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodu neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy, nemožnosti riešiť predmet sporu v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo z dôvodu, že sa rozhodol spor, ktorý spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nepredvídala, pokračuje súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia na návrh niektorého z účastníkov spotrebiteľského rozhodcovského konania v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

36. Na návrh strán sporu, bude súd po právoplatnosti pokračovať v konaní.

37. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

38. V zmysle uvedeného ustanovenia, súd priznal úspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov bude rozhodnuté osobitným rozhodnutím v zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti uvedenému rozsudku je prípustné odvolanie v zmysle ust. §§ 355 a 356 CSP.

Odvolanie je možné podať v lehote do 15 dní od doručenia rozhodnutia na Krajský súd v Košiciach, prostredníctvom Okresného súdu Rožňava.

Podľa ust. § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.